

SNG Nova Gorica / Premiera: Ronja, razbojniška hči

Moč prijateljstva-ljubezni, ki podira vse pregrade

Ob začetku jeseni so svoja vrata odprli tudi gledališki hrami na Slovenskem. Vsaka tri narodna gledališča so za uvod v novo sezono 2017/2018 odigrala dela iz klasične dramske zakladnice. SNG Drama Ljubljana, ki v svoji letošnji slavnostni sezoni – 150 let je minilo, odkar so 24. aprila 1867 ustanovili Dramatično društvo – ima v repertoarju le slovensko gledališko ustvarjalnost, je za uvod odigrala Cankarjeve *Hlapce* v režiji Janeza Pipana, SNG Maribor prav v teh dneh uprizarja *Hamleta* velikega dramatika Shakespeara, v režiji hrvaškega režiserja Krešimirja Dolencića, Slovensko narodno gledališče Nova Gorica pa je letošnje sezono začelo z iskričnimi *Barufami*, ki jih je po znanem tekstu Carla Goldonija priredil Predrag Lucić, v kričavo obmorsko prepirljivost pa enkratno odel režiser Vito Taufer. O predstavi smo že pisali ob junijski uprizoritvi, ki je bila zaradi slabega vremena v SNG Nova Gorica namesto v amfiteatru na Kromberškem gradu, a se bomo k njej gotovo še povrnili. Po razposajenem zdrharskem uvodu je SNG Nova Gorica drugo predstavo v letošnji sezoni namenilo najbolj kritičnemu občinstvu, ki ga je težko zadovoljiti, otrokom oz. najstnikom od devetega do kakega petnajstega leta starosti. Zanje je izbralo delo *Ronja, razbojniška hči* (*Ronja Rövardotter*, 1981) zelo priljubljene švedske pisateljice Astrid Lindgren (1097-2002), ki je še posebno zaslovela s svojo *Piko Nogavičko*. Mladinski roman *Ronja, razbojniška hči* je postal tudi film, risanka, z dramatisacijo Annine Enckell pa še gledališka predstava, ki je na Slovenskem prvič zaživela pred leti v SLG Celje. Zdaj pa je zgodba v sočnem, barvitnem prevodu Andreja Jakliča in v dinamični režiji režiserja mlajše generacije Juša A. Zidarja, ob dragoceni dramaturški pomoči Tereze Gregorič, zažarela – brez odvečnega

“pridigarkega” tona – v vsej svoji jasni sporočilnosti, da moralna pravila še zmeraj veljajo in jih ni mogoče obiti, če želimo mirno živeti s svojo vestjo. Ronja (Urška Taufer), ki se rodi v viharni noči v trdnjavi sredi temnega gozda, je hči razbojnika Mattisa (Gorazd Jakomini) in matere Lovis (Maja Nemeč). Mattis je grozen, malce pa tudi smešno gospodovalen “vrhovni” poveljnik tolpe, ki jo sestavljajo razmišljujoči Skale-Per (Peter Harl), Mali Snip (Jure Kopusar) in jecljavi Jutto (Nejc Cijan Garlatti). Ti plenijo in koljejo vsepovsod in jim ni nič mar za solze oropanih. V tem okolju odraščata Ronja, ki je še sama, po njihovem zgledu, uporniška, drzna, napadalna, grobega obnašanja, dokler ne spozna vrstnika Birka, umirjenega, preudarnega sina poglavarja druge razbojniške tolpe, Borka (Blaž Valič), in njegove žene Undis (Ana Facchini). Oni so se naselili v severnem delu Mattisovega gradu, ki se je razklal na dvoje ob neurju, tako je med dvema deloma nastal globok prepad. Prav tak prepad zija med člani tolpe, ki se na smrt sovražita in spopadeta za prevlado na gradu. Toda med mladima Ronjo in Birkom se že na prvi pogled zaiskri neka simpatija, ki kmalu preide v iskreno prijateljstvo, nato pa v mladostniško, romantično obarvano ljubezen. Njenega klitja ne more ovirati sovraštvo, ki ločuje njuni družini. Ko se Ronja zave, kaj pomeni ropanje, kot Birk ne odobrava početja svojih staršev in skupaj skleneta, da ne bosta nikdar razbojnika. Svobodna hočeta biti. Njuno močno čustvo omreži še ostale, da nehajo ropati in zakopljejo bojno sekuro. Režijsko in igralsko dovršena predstava je vseskozi dinamična (pri razgibanosti igralskih interpretacij je viden delež svetovalke za gib Leje Jurišič). V njej se

pripovedna nit jasno in gladko razvija na stilizirano uokvirjenem prizorišču, na katerem linearni scenski elementi scenografinje Petre Veber nazorno nakazujejo razklani grad. Osvetlitve odra in njegove zatemnitve (mojstrski oblikovalec luči je Samo Oblokar) ustvarjajo pravo vzdušje, prav tako tudi glasba Branka Rožmana (posebej je zaznaven doprinos bobnarja Vladimirja Hmeljaka). Strašljive trenutke nevihte in skrivnostnega pojavljanja mračnih sil temin (prepričljiva je enigmatična pojava Gozdnice Dušanke Ristić, ki se ob koncu prelevi v Vesno, prinašalko cvetja) pa spremljajo zvoki, za katere je zelo učinkovito poskrbel Matej Čelik. Igralci – oblečeni v elegantne kostume – pravo nasprotje njihovem obnašanju – so imenitno izrisali svoje like in jih prepričljivo vodili iz grobega, sicer večkrat smeh vzbujajočega obnašanja smrdljivih razbojnikov v bolj uglajen in spravljen prijateljski ton. Pri tem je izstopal Gorazd Jakomini; Mattisa je orisal najprej kot samopašnega “trinoaga”, ki pa se na koncu zgodbe razneži do solz in postane pohleven in spravljen, tudi po zaslugi žene Lovis, ki jo z izrazitimi, razumevajočimi, a tudi odločnimi značajskimi odtenki izrisuje Maja Nemeč. Urška Taufer je svojo Ronjo povsem naravno postopoma vodila iz grobe neotesanosti in drznosti v nežnost in mehko zaljubljenega dekleta. *Ronja, razbojniška hči* v odrski postavitvi SNG Nova Gorica je “velika” predstava, ki jo je lepo sprejela mlada publika že na premierni uprizoritvi, 26. septembra 2017 – med gledalci sta bila tudi pisatelj Venko Taufer in režiser Vito Taufer, ded in oče igralko Urške -, a ima veliko povedati tudi odraslim, ki so prevečkrat premalo pozorni na mnenje in želje mladih.

Iva Koršič

